

Εἰς ἐπιστολὴν ἡμῖν ἐγκλείουσιν δοκίμιον τῆς ἐν τῇ Κλειῷ δημοσιευθείσης, ἔπειτα εἰκόνας του, ἔτοιμος ὢν ν' ἀπέλθῃ ἐκ Βερολίνου εἰς Ἀθήνας ἔγραφε: «Σὺς ἐπιστρέφω τὸ ζυλογράφημα. Νὰ παραβάλω αὐτὸ οὐχὶ πρὸς διπλὸν, ἀλλ' οὐδὲ πρὸς ἀπλὸν τὸ πρωτό-

τυπον ἡδυνήθην, διότι ἔχων τὸν ἕνα πόδα ἤδη εἰς τὴν ἀτιμάζαν οὐ μόνον ὄλων μου τῶν χαρτιῶν, ἀλλὰ καὶ καθρέπτου ἀκόμη στεροῦμαι. Καθ' ὅσον ὅμως διὰ μνήμης ἔχω τὴν φυσιογνωμίαν μου, ἡ εἰκὼν μὲ ὁμοιάζει, ἢ καὶ ἡδ' ἡσχόμην νὰ με ὁμοιάξῃ.»

ΑΠΟ ΣΚΩΜΙΟΥ ΕΙΣ ΠΑΡΝΑΣΣΟΝ.

(Συνέχεια.)

ΜΕΡΟΣ Δ.

Εὐρίσκόμεθα καὶ αὖτις ἐν τῷ ἀθηναϊκῷ Ἀνακτόρῳ. Ἡ Ματθίλδῃ πάσχουσα κατὰκειται ἐπὶ ἀνακλίντρου καὶ διαλέγεται μετὰ τῆς πριγκίπισσης περὶ τοῦ Λασκάρως ὅστις εἶχε μὲν διαφύγει μετ' ὀλίγων πιστῶν ὁπαδῶν ἐκ Θηβῶν, μετὰ τὴν γνωστὴν ῥῆξιν, ἀλλ' ἔκτοτε ἄγνωστον ποῦ εὐρίσκετο. Ἐν τῇ θλίβερᾳ ταύτῃ τῶν πραγμάτων τροπῇ καὶ τῇ ἐγκαταλείψει αὐτοῦ θρηνεῖ ἡ Ματθίλδῃ, ἐξηδύνει δὲ κατὰ τὸ ἐφικτὸν τὴν ἀνίαν αὐτῆς ἡ πριγκίπισσα περιγράφουσα κατ' ἐπανάληψιν τὴν ἔξοχον τοῦ Λασκάρως καλλονὴν καὶ τὴν παράβολον τόλμην κατὰ τὴν φοβερὰν ἐκείνην ὥραν. Ἀφ' ἑτέρου ὅμως ὁμιλεῖ τὴν γλῶσσαν τῆς φρονήσεως, ὑποδεικνύουσα τῇ Ματθίλδῃ ὅτι ἐδραύσθη πλέον πᾶς δεσμός μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ Λασκάρως, ἀφ' οὗ ἐκηρύχθη οὗτος ἀποστάτης κατὰ τοῦ Δουκός, καὶ ἀπέβαινεν ἀναπόφευκτος πλέον ὁ μετὰ τοῦ Γραυνοῦ γάμος αὐτῆς· ἀλλ' ἡ νεαρὰ Δούκισσα ὀρκίζεται καὶ αὖτις πίστιν αἰωνίαν εἰς τὸν φίλον τῆς καρδίας, καὶ λέγει ὅτι κατὰ πάσης βίας ἔχει τὸν τάφον καταφύγιον.

Ἐν τούτοις εἰσέρχεται ὁ Βρυέννιος καὶ ἀγγέλλει διὰ τοῦ συνήθους αὐτῷ ἱαμοῦ τρόπου ὅτι τοῦ Γραυνοῦ μὴ σπεύδοντος πρὸς τέλεσιν τοῦ συνοικεσίου καὶ ἀπελθόντος μάλιστα μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ εἰς ἐκστρατεῖαν κατὰ τοῦ Δεσπότη τῆς Ἡπείρου, ἐφρόντισεν ἵνα τελεσθῇ ὁ γάμος δι' ἐπιτρόπου, ἐκλέξας πρὸς τοῦτο τὸν Γκίζην. Μάτην ἡ Ματθίλδῃ ἀνθίσταται, ὁ Δούξ ἐπιμένει καὶ τείνων αὐτῇ μετὰ τοῦτο ἐντέχνως παγίδα, πείθεται ὅτι πράγματι διετελεῖ, καθ' ἃ ὑπώπιεψε, συνδεδεμένη πρὸς τὸν Λάσκαριν, ὃν ἐκδύμωσ καίτοι ἀπερισκέπτως ὑπερασπίζεται κατὰ τοῦ Δουκός ἀποκαλέσαντος αὐτὸν ἐπιτηδες ἀνανδρον προδοτήν. Τοῦτο ἐν τούτοις ἐξάπτει ἐπὶ μᾶλλον τὴν ὀργὴν τοῦ Βρυεννίου, ὅστις ἀγγέλλει ὅτι ἐπέκειτο πλέον ἡ σύλληψις τοῦ Λασκάρως, κυκλωθέντος ὑπὸ πολυαρίθμου σώματος παρὰ τὴν Μονὴν τῶν Δαφνῶν καὶ ἀποχωρεῖ ἐπιτάσων τῇ Ματθίλδῃ τὴν ταχείαν παρὰ τῆς γαμήλιου ἐσθῆτος, εἰς ὃ αὐτὴ ἀπαντᾷ.

Τὸ σάβανόν μου ἔχω ἤδη ἔτοιμον.

Πρὸς τὰς δύο Δεσποῖνας, αἰτνες μένουσι καὶ αὖτις μόναι ἐπέρχεται μετ' ὀλίγον ἡ Δ. Ἑλένη, ἥτις θεωρεῖ τὴν θέσιν ὡς βελτιωθείσαν διὰ τοῦ μελετωμένου εἰκονικοῦ γάμου, ὅστις ἤθελεν ἐξουδετερώσει τὸν Βρυέννιον, ἐξασφαλίζων τὰ πολιτικὰ αὐτοῦ συμφέροντα, καὶ παρᾶσχει καιρὸν δι' ἑτέρας ἐνεργείας. — «Ἄλλ' οὕτως ἀποβαίνω δίγαμος» — ἀνακράζει ἡ Ματθίλδῃ, ἀπαντᾷ δὲ ἡ πριγκίπισσα ὅτι ὁ πρῶτος αὐτῆς γάμος ἦν ἄπορος, ὅτι σώζει ἴσως οὕτω καὶ τὸν Λάσκαριν, τοῦ Δουκός κατευναζομένου, καὶ ὅτι ἄλλως τε οὐδεμία ὑπεκφυγὴ ἀπέμενε διότι ἠδ' ὑπερέπιζετο ἤδη διὰ τὴν τελετὴν ὁ Παρθενῶν, χρησιμεύων, ὡς γνωστὸν, ἐπὶ Φραγκοκρατίας ἀς

Καθολικὴ Μητρόπολις, συνέρρεον δὲ ἤδη πανταχόθεν τὰ πλήθη ὅπως παραστῶσιν εἰς τὰς ἐορτάς· Ἄλλ' ἡ ἀτυχὴς Ματθίλδῃ ἀνακράζει,

Φεῦ, τριστάλαινα!

Οἱ ὄχλοι χαρμολύνων, συναθροίζονται,
ἀστοί, ἀγρόται, Μεγιστᾶνες, πένητες,
πομπῶδῃ δύο συνενοῦνται στέμματα,
τὸ τῆς Ἀνδραγαθίας καὶ τῶν Ἀθηνῶν,
καὶ ὅμως πάντα ταῦτα μέλας θάνατος,
ὠκεανὸς δακρύων!

Ἡ προσεχὴς σκηνή, ἥτις ἐστὶ μία τῶν μᾶλλον ὑψηπετῶν τοῦ ὅλου δράματος καὶ αὐτόχρημα Σαῖζπήρειος, μεταφέρει ἡμᾶς εἰς κρύπτην ὑπὸ τὸν ναὸν τοῦ Δαφνίου ἐνθα εὐρηγται οἱ τάφοι τῶν Δουκῶν τῆς Ἀττικῆς. Ὁρῶμεν διανοιγομένην σιδηρὰν θυρίδα καὶ εἰσερχόμενον τὸν Λάσκαριν, ὅστις κρατεῖ ἀνημμένην δᾶδα. Τὸν Ναὸν εἶχον κτίσει οἱ προπάτορες αὐτοῦ, δι' ὃ καὶ μόνος ἐγνώριζε τὴν κρυφίαν πάροδον, ἥτις συνήνου τὸ ὑπόγειον μετὰ τῆς παρακειμένης λόχμης· καὶ ἀνῆκε μὲν ἤδη ἡ σεπτὴ Μονὴ εἰς τοὺς Φλάρους, ἐδοξάζετο δὲ ὁ ποντίφης τῆς Ῥώμης πρὸ τοῦ βαμοῦ ἐφ' ὃν χεῖρες ἁγίων εἶχον τελέσει τὴν πανάχραντον Θυσίαν, ἀλλ' οὐχ' ἤττον πιστὴ εἰς τὸ γένος τῶν κτιτόρων αὐτῆς παρεῖχεν ἡ Μονὴ ἀσφαλὲς κρησφύγετον τῷ Λασκάρει, ἐπαύζουσα τὴν φοβερὰν αὐτοῦ ἐκδίκησιν. Παραδέτομεν αὐτολεξεῖ τὸ ἐπίλοιπον τοῦ θεσπεσίου τούτου μονολόγου, οὗ ἀποβαίνει ἀμάρτημα πᾶσα συγκοπή.

Ὑπνώττουσι τὸν ὕπνον τὸν αἰώνιον
οἱ Δούκες ὧδε οἱ κλεινοὶ τῶν Ἀθηνῶν
καὶ κούφως ἤδη πρὸ ἐμοῦ σκεδάννυται
ἡ πενιχρὰ αἰθάλη, ἥτις ἄλλοτε
ὑπερηφάνως ἐπὶ γῆς ἐδέσποσε.

Ποῦ νῦν ἡ δόξα, τὰ πομπῶδῃ τρόπαια,
αἱ δάφναι, οἱ παιᾶνες, ἡ ἀστράπτουσα
τῆς πανοπλίας αἶγλη, ἡ ἀκάθεκτος
ὀρμὴ τῆς μάχης, τὰ μεγάλα σχέδια;
Ποῦ οἱ φλογώδεις πόδοι καὶ τὰ ὄνειρα,
τῶν ἐπεράστων γυναικῶν οἱ ἀσπασμοί,
ἡ μυστικὴ θωπεῖα, τὸ μειδίωμα
τὸ παραδείσου, ὑπισχνούμενον τρυφήν;
Ποῦ τὸ κοχλάζον πάθος, ἡ πολὺπλοκος
δολορραφία, τὸ στυγνὸν κακούργημα,
δι' ὃν ἐπὶ τῆς ἄμμου ἀνηγείροντο
οἱ θρόνοι ἐπιμόχθως οἱ τυχαρπαστοί;
Ποῦ τοῦ πτωχοῦ τὸ δάκρυ, τὸ τρεπόμενον
εἰς ὄλβον τοῦ πλουσίου, ἡ φαιδρὰ χλιδή,
τὰ τρίχαπτα, οἱ κῶμοι, αἱ ἀγέρωχοι
τῶν ἱπποτῶν χορεῖαι; Κόνις ἄσημος,
καὶ εἰς τὸ βάθος τῆς παμφάγου λάρνακος
συμπύσιον σκωλήκων!

(Μετὰ μικρόν)

Αν ἐτάραξα

τὸν λήθαργον τῶν τάφων τὸν μολύβδινον,
σεπταὶ σκιαί, συγγνώμην· ἀντιπάλους μου
τοὺς ζῶντας ἔχω, καὶ εἰσῆλθον εὐσεβῶς
εἰς τῆς φθορᾶς τὸ μέλαν καταγώγιον.
Ἄλλ' ἴσως διαγγόντες πᾶς προθέσεις μου,
ὕμεις ἀλκίμως κατ' ἐμοῦ ἐγείρεσθε
Ὁ τολμητίας, ὅστις ξίφος ἔδραξε
κατὰ τῆς τυρρανίας, καὶ τὰ θέμεθλα
τοῦ θρόνου σείει, ὃν ὕμεις ἐστήσατε
Ἐγγὺς ὑμῶν. Τὰς κοίλας γλήνας στρέψατε,
ὑψώσατε τὴν πλάκα, πρὸς με τείνατε
τοὺς σκελετώδεις πήχεις, καὶ τοὺς ὄνυχας
εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀντάρτου πῆζατε.
Ἡ μᾶλλον, δίκην περιδοῶν ἱπποτῶν,
τὰ σεσηπότα μέλη ἀμφιέσθητε
ὡς πάλαι πανοπλίας, τὴν ἡμίβρωτον
ἀρπάζοντες ῥομφαίαν· ὦδε ἴσταμαι,
εἰς τὴν κατὰ φασμάτων· πάλιν· ἔτοιμος!

(ὁρῶν πέριξ)

Ὅρῳ ἐκλάμψεις φωσφορούσης σήψεως,
ἤχει ὁ δοῦπος τῶν σαδρῶν κλειδώσεων,
ἀνοίγουσι τοὺς τάφους, προσεγγίζουσιν,
ὡς Ἐριννυὲς βλοσυραὶ μ' ἐκόκλωσαν
καὶ τὰς χαινούσας σιαγῶνας τρίζουσι.

(Μετὰ μικρόν)

Πλὴν ποῦ με παραφέρει ὁ ἠπίαλος,
ὁ φλέγων καὶ καρδίαν καὶ διάνοιαν;
Μακρὰν, μακρὰν μου στυγερὰ ἰνδάλματα
τοῦ σκότους! Γλαυκεὲς πέριξ ὀλολύζουσι
καὶ νυκτερίδων μεμβρανῶδεις πτέρυγες
θροοῦσιν εἰς τοὺς θόλους. Πλησιάσωμεν.

Βαίνει τότε πρὸς ἐκάστην ἐναλλαξὶ λάρνακα, καὶ
ἀναγινώσκων εἰς τὸ ἀμυδρὸν φῶς τῆς δαδὸς τὴν ἐπ'
αὐτῆς ἐπιγραφὴν ἀναπολεῖ δι' ὀλίγων τὰς τύχας τοῦ
ἐκεῖ κοιμημένου, μέχρις οὗ, φθάνων πρὸ τοῦ τάφου τοῦ
Γουίδωνος Λαρόσου, ἀνακράζει

Καὶ ὦδε τίς; Γουίδων! Σὺ δὲ σύζυγος
ὁ πρῶτος τῆς Ματθίλδης. Εἰς τὰ ἔγκατα
τῆς γῆς καὶ αὐτῆς συναντώμεθα. Σφοδρῶς
τὸ αἷμα μου κοχλάζει, εἰς τὴν Θεάν σου,
καὶ τῆς ζηλείας ἢ φρικώδης βάσανος
μὲ κατατῆκει, τῆς ζηλείας; Σύγγνωθι·
σιγῶσι πρὸ τοῦ τάφου τὰ ἐφήμερα
σαδρᾶς ἀργίλλου πάθη. Σὲ ἠγάπησεν,
Εἰπέ μοι; τῆς καρδίας ἐξετίμησας
τοὺς θησαυρούς, τὸ κάλλος τοῦ θεσπέσιον;
Καὶ ὅμως μῖσος κατὰ σοῦ αἰσθάνομαι,
ναί, μῖσος λυσσαλέον· μοὶ ἐλήστευσας
ἐφ' ὅλα ἔτη τὴν πλασθεῖσαν δι' ἐμέ,
τὸν μόνον θησαυρόν μου, καὶ ἀμέριμνος
Ἐπὶ πάντας ἦδη. Σὲ φθονῶ· ἐτάσιον
ἐγὼ τοῦ ἐπιγείου ἄδου εἰδωλον,
εἰς τῶν θηρῶν τὰς λόχμας περιφέρομαι,
τηρήσας μόνον πλεόν τὴν συναίσθησιν
ἀρρήτου ἀλγηδόνος.

(Ἀντηχεῖ ἔξωθεν τρις ἡ φωνὴ τῆς γλαυκῆς)

"Ὁ τὸ σύνθημα.

Ἐξ ὀμιχλώδους χάους ἐξεγείρει με
ἐπαναφέρον τὴν πραγματικότητα.

Σπεύδει πρὸς τὴν θυρίδα καὶ διανοίγει αὐτήν, εἰσ-
έρχονται δὲ τότε, κρατοῦντες δάδας, ὁ Στρατηγόπουλος
καὶ ὁ Φιλανθρωπινός, οὗς θλίβων ἐπὶ τοῦ στήθους,
ἐρωτᾷ,

Ἐπετύχατε;

Τὰς ἐντολάς μου ἤδη ἐτελέσατε;

Φιλανθρωπινός. Πληρέστατα. Κρυφίως ἔδραπέτευσαν
οἱ μυηθέντες ἐκ Θηβῶν· ἀδροίζονται
εἰς τὰς δασώδεις τῶν ὀρέων φάραγγας,
καὶ πολλαχόθεν τοῦ Δουκάτου πρὸς αὐτοὺς
οἱ πατριῶται αὐθορμήτως σπεύδουσι.

Λάσκαρις. Καὶ σὺ, ὦ Ἄγι.

Στρατηγόπουλος. Διελθὼν τὰ σύνορα,

δι' ἀπροσίτων ἀτραπῶν κατέφθασα
εἰς τῶν Ἀλμογαβάρων τὸ στρατόπεδον·
ἐφ' ὅλους ἤδη μῆνας ἡσυχάσαντες,
καὶ δι' ἀγῶνας νέους ἀνυπόμονοι,
ἐδέχθησαν προθύμως τὰς προτάσεις σου

Λάσκαρις. Μοὶ φέρεις ἀγγελίαν πανευφρόσυνον.

Κατὰ τὰς προτάσεις ταύτας, ἀντὶ μυρίων ὑπερ-
πύρων καθημερινῶς, ἅτινα ἐχορήγει ὁ Λάσκαρις
παρεῖχον οἱ Καταλανοὶ ὡς μισθοφόρους διὰ πᾶσαν
τοῦ ἀγῶνος τὴν διάρκειαν δισχιλίους ἱππεῖς καὶ δισχι-
λίους πεζοὺς, ὑπισχνούμενος συγχρόνως ἀπροφάσιτον ἐκ
τοῦ Δουκάτου ἀποχώρησιν, ἅμα καταδραυσθέντος τοῦ
Βρυεννίου, περιεβάλλετο τὸ στέμμα ὁ Λάσκαρις. Οἱ
ὄροι ἦσαν συμφέροντες, δι' ὃ καὶ δικαίως ἀνακράζει ὁ
Λάσκαρις,

Ἡ ὥρα τέλος φθάνει ἡ παμπόθητος.

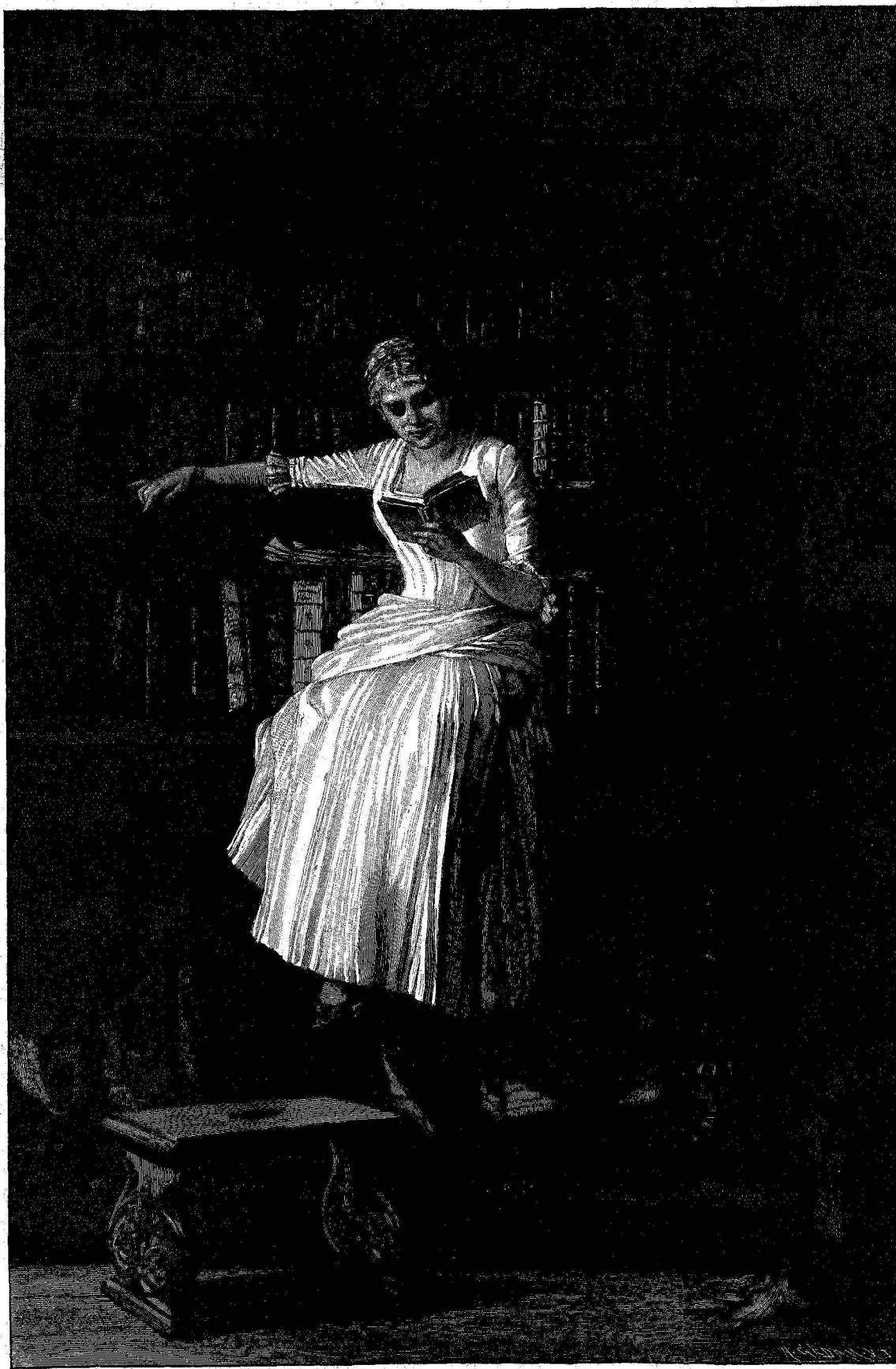
Τοὺς ἐσβεσμένους ὀφθαλμοὺς ἀπόμαζον,
πατρίς· φιλότατη, ἐκ τῆς νάρκης ζοφερᾶς
δουλείας ἐγερθεῖσα τέλος, τάνυσον
τ' ἀμβροσία σου μέλη. Ἴδε, σπεύδουσι
τὰ τέκνα σὺν ἀδρόα, καὶ πατάσσοντα
τῆς ἀτιμίας τὰς ἀλύσσεις θραύουσι

Φιλανθρωπινός. Τὸν πάλαι τέλος Μιχαὴλ εὐρίσκομεν.
Στρατηγόπουλος. Ὅρῳ σε ἤδη εὐκλεῶς ἀνάσσοντα.
Οὐδ' ἐπρόκειτο ἀπλῶς περὶ τοῦ Δουκάτου τῶν Ἀθη-
νῶν, ἀλλὰ περὶ καταλύσεως τῆς ὅλης Φραγκοκρατίας, ἥ-
τις ἀνατρεπομένου τοῦ Βρυεννίου, ἐφαίνετο οὐχὶ ἀ-
κατόρθωτος πλέον διὰ συνεννοήσεως μετὰ τοῦ Ἑλληνος
δυναστού τῆς Ἠπείρου καὶ τοῦ Σεβαστοκράτορος τῆς Θεσ-
σαλίας, δι' ὃ καὶ ὁ Στρατηγόπουλος λέγει.

Τρισευγενής, ὑψίστη ὄντως χίμαιρα!

τὸν κλύδωνα ὀλίγον ἀναμένετε,
πυγμαῖοι τυραννίσκοι, τὸν μυκώμενον
καὶ ἤδη πᾶν ζοφούντα τὸ στερέωμα.
Τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου τὰς μυριανθεῖς
εἰς πειρατείας ἄντρα μετετρέψατε·
δηρὸν ἀσυστόλως καὶ ληστεύετε,
ἀρπάζετε τὰς κόρας τὰς περικαλλεῖς,
ἀπεμπολοῦντες τοὺς γονεῖς ὡς εἰλωτας,
καὶ ἀνωρίμους τοὺς ἀγροὺς θερίζετε,
Εἰς εἰλαπίνας καὶ φαιδρά συμπόσια
τὴν λείαν ἀγερώχως ἀναλίσκοντες·
πλὴν ὁ δικαιοκρίτης τέλος ἐφθασε
καὶ παρ' ὑμῶν εὐδύνως αὐστηρᾶς ζητεῖ.

Ἄλλ' ἐνῶ τὰ πάντα φαίνονται οὕτως εὐδοκούμενα, αἴφνης

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ.
Κατὰ τὴν ἐλαιογραφίαν τοῦ L. Winnigerode.

εισέρχεται μία τῶν δραματικῶν ἐκείνων μεταστροφῶν, εἰς ἃς ἀσμενίζει ὁ ποιητής, καθ' ὅσον ὁ Λάσκαρις ἀγγέλλει ὅτι ἀνήκει μὲν ἅπας εἰς τὴν πατρίδα, ἀλλ' ἐπέβάλλεται αὐτῷ οὐχ ἥττον πρὸ τούτου ἢ τέλεισι ἱεροῦ καθήκοντος, ἢ διάσωσις δηλονότι τῆς Ματθίλδης, ἣς ἐπέκειτο ὁ δι' ἐπιτρόπου μετ' ἄλλου γάμος. Μὴ κατανοῶν εἰσέτι τὴν ἀληθὴ αὐτοῦ πρόθεσιν, ὁ Φιλανθρωπινὸς εὐρίσκει φυσικὸν τὸ ἄλγος αὐτοῦ, ἀλλ' ἐκεῖνος ἀνακράζει,

Τὸ ἄλγος λέγεις; Τὴν ἀγρίαν λύσσαν μου εἶπέ, τὴν πάντα πρὸ αὐτῆς, συντρίβουσιν, καὶ δι' αἱμάτων καὶ φλογῶν διδάσκουσιν εἰς τοὺς κακοῦργους τοὺς θεσμούς τῆς Θέμιδος Στρατηγόπουλος. Τί μελετᾷς;

Λάσκαρις. Τὴν βίαν, τὴν ἐκδίκησιν, τῆς προσφιλοῦς μου φίλης τὴν διάσωσιν ἐκ τοῦ μελετωμένου μυσαροῦ δεσμοῦ.

Φιλανθρωπινός. Πῶς, ποῦ καὶ πότε;

Λάσκαρις. Ἐκ τοῦ μέσου ἀκριβῶς τῆς φαύλης τῶν δημίων ὁμηγύρεως ἐκ τοῦ Ναοῦ, πρὶν ἔτι τὸ μυστήριον ὑπὸ τῶν Φλάρων τελεσθῇ.

Στρατηγόπουλος. Τὰς φρένας σου ἢ θυμολῆς ὁδὸν διετάραι.

Οἱ δύο φίλοι καταβάλλουσιν ἀκολούθως πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως ἀποτρέψωσι τὸν Λάσκαριν τοῦ παρὰ βόλου ἐγχειρήματος τῆς ἀρπαγῆς δηλονότι τῆς Ματθίλδης ἐξ αὐτοῦ τοῦ Ναοῦ πρὸ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου, ὁμιλοῦσι περὶ τοῦ καθήκοντος πρὸς τὴν πατρίδα, ὅπερ θυσιάζει καὶ αὖθις εἰς τὸ ἴδιον αὐτοῦ πάθος, ἀπειλοῦσιν αὐτὸν δι' ἐγκαταλείψεως, ἀλλ' ἄνευ ἀποτελέσματος, καθόσον ὁ Λάσκαρις ἀνακράζει,

Μὴ μάτην κοπιᾶτε· τὴν Ματθίλδην μου νυμφεύουσι μετ' ἄλλου· ἢ ἀνάμνησις μὲ μεταβάλλει αὐτὴ εἰς μαινόμενον, καί, ὥς ὁ Αἴας, σκώπτω καὶ τὴν φρόνησιν καὶ τὴν πατρίδα ἔτι. Συνοδεύσατε ἢ ἄφετέ με μόνον, ἀδιάφορον· ἀλλ' ἢ ἀπόφασίς μου ἀμετάβλητος.

Καὶ τοὺς ἐσχάτους ἐκαλέσατε ἀστούς, τοῦ Βρυέννιου χαμερπῆ νευρόσπαστα, εἰς τὴν πομπῶδη τελετὴν τὸν Λάσκαριν σκοπίμως παριδόντες, πλὴν αὐτόκλητος ἐκεῖνος ἴσως, τύπον ἰδιαιτέρον παράσχη εἰς τὸ μέγα ὄντως θῆαμα.

Στρατηγόπουλος. Πατρίς, πατρίς δειλαΐα!

Φιλανθρωπινός. Τόσα ὄνειρα καὶ τόσοι μόχθοι!

Λάσκαρις. Θάρρος, φίλοι μου πιστοί.

Τὴν μίαν μόνην ταύτην ἄφετε φορὰν καθ' ὅλα ἐλευθέρας τὰς θελήσεις μου, καὶ εἰς τὸ μέλλον διὰ βίου ἔσομαι τῶν βουλευμάτων τῶν κοινῶν ἐκτελεστής καὶ τῆς πατρίδος σθεναρὸς ὑπέρμαχος.

Στρατηγόπουλος, σύρων καὶ ὑψῶν τὸ ξίφος Ὀρκίσου.

Λάσκαρις, διασταυρῶν τὴν σπάδην πρὸς τὰ ξίφη τῶν δύο ἐταίρων

Πνεῦμα ἐφορῶν ἐξ οὐρανοῦ, ὑψίστη θέμις, παμφαῆς διάνοια,

τὰς τύχας τῶν ἀνθρώπων κατὰ βούλησιν ἰθύνουσα, παράσχου σὺ τὴν κραταιὰν καὶ τελεσφόρον ἀρωγὴν σου. Σεβαστοῦς κατὰστησον τοὺς ὅρκους, οὐς ἠυλόγησας, καὶ τοῦ περιουσίου τέλος, σύντριψον λαοῦ σου τὰς ἀλύσσεις, τὴν ὁρδόδοξον λυτροῦσα ἐκκλησίαν.

Στρατηγόπουλος καὶ Φιλανθρωπινός. Ὀρκιζόμεθα. «Πατρίς καὶ πίστις» ἐφεξῆς τὸ σύνθημα.

Κατὰ τὴν προσεχῆ σκηνὴν εὐρισκόμεθα εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ Παρθενῶνος, ἔνθα πλῆθος ἀπειρον ἀναμένει τὴν Δουκικὴν συνοδείαν διὰ τὴν τέλει τοῦ γάμου. Εἰς τὸ βάθος ἡ κυρία τοῦ Ναοῦ εἰσόδος, ἀριστερῶς ἐξέδρα μετὰ δύο θρόνων· εἰς τὰ ἐμπρὸς τῆς σκηνῆς τινὲς τῶν Μεγιστάνων συνομιλοῦσι περὶ τῆς θλιβερᾶς καταστάσεως τῆς Ματθίλδης, ἥτις φαίνεται τηκομένη ὑπὸ φοβεροῦ τινος μυστικοῦ καὶ προκαλεῖ τὸν γενικὸν οἶκτον, δι' ὃ καὶ παρατηρεῖ ὁ Σανούτος,

Εἰς ἀλλόκοτον

ἐκλήθημεν καθ' ὅλα συνοικέσιον.

Τῆς νύμφης μόνῃ ἡ σκιὰ παρίσταται

καὶ τοῦ νυμφίου φροῦδῃ ἀντανάκλασις

Ὁ Ζαχαρίας ἀπαντᾷ ὅτι ἐπίσης κακῶς ἔχουσι καὶ τὰ κοινά. Ὁ Λάσκαρις καίπερ στρατευσάσης κατ' αὐτοῦ ὕλης ἱλὸς λογχοφόρων, ἡμύνετο πάντοτε μετ' ἀπιστεύτου τόλμης, πολλαχοῦ τὸ δουλωθὲν γένος ἔδραττε τὰ ὅπλα καὶ τὸ πάντων δεινότατον ἐδρυλλεῖτο ἢ προσεγγίσις τῆς φοβερᾶς ἐταιρίας τῶν Καταλανῶν, διατελούσης, καθ' ἃ τινὲς ἐφρόνουν, εἰς κρυφὴν μετὰ τοῦ Λασκάρεως συνενόησιν, ἐξ οὗ ἔπεται, καθ' ἃ παρατηρεῖ ὁ Βονιφάτιος ὅτι ἡ ἑορτὴ ἐτελεῖτο ἐπὶ κρατῆρος Ἡφαιστείου.

Ἐν τούτοις ἰχοῦσι σάλπιγγες καὶ προσερχομένης ἐν μέσῳ τοῦ ἀλαλάζοντος πλήθους τῆς Δουκικῆς συνοδείας ἀρχεται ἡ τελετὴ. Ὁ ποιητής, ἐν εὐθύμῳ διατελῶν διαδέσει, κατέστρωσεν ἐνταῦθα εἰς ἰάμβους φράσεις ἑλληνολατινικὰς κατὰ τρόπον ὅλως πρωτότυπον καὶ δεξιῶς τοὺς χρόνους ἐκείνους ζωγραφίζοντα. Βιλλαρέτ, εὐλογῶν τὸ πλῆθος,

Ἡ θεία χάρις μεθ' ὑμῶν et dominus vobiscum fiat semper.

Οἱ παριστάμενοι. Ἀλληλοῦϊα.

Βιλλαρέτ. Εὐλογητὸς ὁ Ἀναξ οὐρανοῦ καὶ γῆς et semper ago deo meo gratias.

Οἱ ἄνδρες. Pax tibi, pater.

Αἱ γυναῖκες. Τὰς εὐχὰς σου, Δέσποτα,

Ὁ Βρυέννιος ἐξαίρει τότε τὴν σημασίαν τοῦ γάμου, ὅστις συνενοῖ τὰ δύο πρῶτα τῆς Γαλλίας στέμματα καὶ μετατρέπει τὸν Βασιλέα τῆς Νεαπόλεως εἰς ὑπέρμαχον τῶν ἐν Ἑλλάδι Φράγκων, προσθέτει δὲ ὅτι θλίβεται μόνον διὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ νυμφίου Γραυῖνα, ὅστις ἐμάχετο τὸν ἱερὸν ἀγῶνα ἐν Ἡπείρῳ, διδάσκων τὸν Ἑλληνα δεσπότην τῆς χώρας ἐκείνης πῶς κολάζεται ἡ κοῦφος τάσις πρὸς ἀπόσεισιν ζυγοῦ κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ Θείου. Μεθ' ὃ εὐρεθέντος ἐν τάξει τοῦ χρυσοβούλου, δι' οὗ καθωρίζετο ὁ Γκίζης ὡς ἐπιτροπὸς, ἡ Δ. Ἑλένη ἀσπάζεται τὴν Ματθίλδην, ἥτις ρίπτεται μετὰ δακρύων εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτῆς, καὶ τὴν ἐπαναφέρει εἰς τὴν προσήκουσαν θέσιν, ἐν ᾗ ᾄδει ὁ χορὸς τοὺς γαμηλίους ὕμνους. Ἐπικειμένης δὲ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἱερολογίας, χωρεῖ εἰς τὸ μέσον ὁ Βιλλαρέτ καὶ τρεῖς ἐρωτᾷ,

Ἐπάρχει λόγος ἐξ ἀνθρώπων ἢ Θεοῦ
τὸν ἱερὸν κωλύων τοῦτον σύνδεσμον;

Ἀλλὰ τὴν τρίτην ἐρώτησιν διακόπτει αἴφνης ἐκ τοῦ
βάθους τοῦ Ναοῦ πρὸς κοινὴν κατάπληξιν, ἢ ἀπάντησις
— «Ναί, ὑφίσταται» — ἐρωτῶντος δὲ τοῦ Βρυέννιου —
«Τίς λέγει τοῦτο;» ἡ αὐτὴ φωνὴ ἀπαντᾷ — «Μιχαὴλ ὁ
Λάσκαρις! —» Ἡ συγκίνησις κορυφούται τότε. Ὁ Λάσ-
καρις μετὰ τῶν γνωστῶν δύο ἐταίρων καὶ ἄλλων ἐν-
όπλων διασχίζων βιαίως τὸ πλῆθος, φθάνει πρὸ τοῦ
θρόνου.

Βρυέννιος. Κακοῦργε, οἷον θράσος! Μόνος ρίπτεσαι
εἰς τὴν παγίδα. Συλληφθήτω τάχιστα.

(Τινὲς τῶν ἀρχόντων, ἀνασπῶντες ἐχειρίδιον, προ-
χωροῦσιν, ὁ Λάσκαρις καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ξιφουλκοῦσιν,
ἀλλ' ὁ Βιλλαρέτ παρεμβαίνων, κωλύει τὴν ἐν ἱερῷ
χώρῳ σύγκρουσιν, καὶ λέγει τῷ Λασκάρει.

Εἰς τοῦ Θεοῦ εἰσδύσας τὸν σεπτὸν σηκόν,
Ἐτάραξας τὸν γάμον τοῦτον, κώλυμα
γνωρίζων, ὥς κυρύττεις.

Λάσκαρις. Ἀνυπέρβλητον.

Γκίζης. Τί λέγει;

Βονιφάτιος. Ὁ αὐθάδης!

Βρυέννιος. Ὁ ἐπίβουλος!

Βιλλαρέτ. Σιγᾶτε, λέγω.

(τῷ Λασκάρει.)

Ἐλευδέρως λάλησον.

Λάσκαρις. Τελεῖτε διγαμίαν· παραδίδετε
τὴν νόμιμον μου τῷ Γραυτῖν σὺνυγον.

Βρυέννιος. Ὡ τοῦτο πλεον ὅλως ἀνυπόφορον.

Γκίζης. Παράσχου ἀποδείξεις.

Λάσκαρις. Ἐρωτήσατε
τὴν νύμφην-

Βρυέννιος. Λέγε, ὦ Ματθίλδη!

Ματθίλδη, τρέμουσα

Πράγματι.

Νομίμως, καίτοι κρύφα συνεδέσθην.

Βρυέννιος. Ὡ λύσσα!

Γκίζης. Τοῦτο δεῖται σκέψεως.

Βιλλαρέτ. Καὶ ποῦ

ὁ γάμος ἐτελέσθη;

Ματθίλδη. Εἰς ὀρθόδοξον

ἐγγὺς τοῦ Μαράδωνος παρεκκλήσιον.

Σαιντομέρ. Τοιοῦτος γάμος κατ' οὐσίαν ἄκυρος.

Λάσκαρις τῇ Ματθίλδῃ

Ὁ σύμβιός σου τὰς ἀγκάλας τείνει σοι

Ματθίλδη ριπτομένη εἰς τὸν τράχηλον αὐτοῦ.

Νῦν κάλεσόν με πρὸς σε, ὦ πανεύσπλαχνε
τῶν καρδιῶν ἐπόπτα.

Βιλλαρέτ. Οἷον σκάνδαλον!

Βρυέννιος. Χαρίσατε βιαίως τοὺς παράφρονες.
Λάσκαρις, τὸ ξίφος προτείνων.

Πρὸς τὴν καρδίαν πλεον τοῦ Λασκάρως
ἀρρήκτως συνεδέσθην.

Δ. Ἐλένη. Μὴ υἱέ μου, μή.

Πριγκήπισσα. Τὴν ἱεροσυλίαν αὐστηρότατα
ὁ οὐρανὸς κολάζει.

Βρυέννιος. Τὸ παράδειγμα
ἐγὼ παρέχω (ἐπιτίθεται κατὰ τοῦ Λασκάρως μετ' ἄλλων
Μεγιστάνων. Μάχονται· ὁ Λάσκαρις κρατεῖ πάντοτε τὴν
Ματθίλδην διὰ τοῦ ἀριστεροῦ βραχίονος καὶ ἀμύνεται
διὰ τοῦ δεξιοῦ. Μεγίστη συγκίνησις αἴφνης οἱ κώδωνες
ἤχουσι καὶ ὁ ναὸς φαίνεται πυρπολούμενος. Πανικός
ἐν τῷ πλήθει.

τινὲς.

Φλόγες!

ἄλλοι.

Πῦρ!

ἄλλοι.

Ἀνοίξατε

τὰς πύλας πάσας.

(πολλοὶ διασκορπίζονται περίτρομοι, ἀλλ' ἡ πάλῃ ἐξ-
ακολουθεῖ).

Βρυέννιος. Ἐκυκλώθησαν σχεδόν.

Λάσκαρις τοῖς ὁπαδοῖς αὐτοῦ·

ὑποχωρεῖτε πάντες ἀμυνόμενοι.

(Ὁ μικρὸς ὄμιλος, πανταχόθεν πιεζόμενος, ὑποχωρεῖ
ἐν τάξει, ἐν ᾧ αἱ φλόγες ἐπιτείνονται.)

Ματθίλδη. Θεέ μου, θνήσκω!

Λάσκαρις, πρὸς αὐτὴν στρεφόμενος.

Θάρρος, τρισφιλιτάτη μου!

(Ὁ Βρυέννιος, τῆς στιγμῆς ταύτης ἐπωφελούμενος, βυ-
θίζει τὸ ξίφος αὐτοῦ εἰς τὸ στήθος τοῦ Λασκάρως.)

Ἐτρώθην!

Ματθίλδη. Ὡ Χριστέ μου!

(Οἱ δύο ἐταῖροι ὑποστηρίζουσι τὸν Λάσκαριν. Ἰππῶται
τινὲς ἀρπάζουσι τὴν Ματθίλδην.)

Φιλανθρωπινὸς τῷ Λασκάρει

Σπεῦσον!

Στρατηγόπουλος. Φύγωμεν!

Λάσκαρις. Ματθίλδη! Ἡ ἐκείνην πρῶτον σώσατε,
ἢ ἄφετέ με!

Φιλανθρωπινός. Ἡ πατρίς σοι ἔμεινε.

(Φθάντες ἤδη παρὰ τὴν κυρίαν εἰσοδον, φεύγουσιν ἐν
ἡ σύγχυσις κορυφούται. Δέσποιναι λυσίκομοι διασχίζουσι
τὴν σκηνήν. Καταπετάννυται ἡ αὐλαία.)

Οὕτως λήγει καὶ τὸ τέταρτον μέρος, πλήρες, ὡς
ὅρᾳ ὁ ἀναγνώστης, σκηνῶν ἐξόχως δραματικῶν, καὶ ἀ-
καδέκτου τῶν εὐγενεστέρων παθῶν συγκρούσεως, ἐν
τῷ μέσῳ ποικίλης καὶ εἰς ἄκρον πομπώδους σκηνο-
γραφίας.

Ο ΕΓΚΕΦΑΛΟΣ ΚΑΙ Η ΗΘΙΚΗ.

ὑΠΟ W. JERUSALEM.

ΕΙΠΟΤΕ τολμηρότερον προβαίνει ἡ ἐπιστήμη τῆς
φύσεως ἐν τῇ πορείᾳ αὐτῆς πρὸς τὴν γνῶσιν καὶ
κατάκτησιν τοῦ κόσμου. Οὐδὲν φυσικὸν καὶ
οὐδὲν ἀνθρώπινον ὀφείλει νὰ μένη ξένον τῇ ἐπιστήμῃ
ταύτῃ, ἥτις πρὸ πάντων εἰς τὰ μυστήρια τοῦ ψυχικοῦ

βίου ζητεῖ ὁσημέραι βαδύτερον νὰ εἰσδύσῃ διὰ τῆς νικη-
φόρου αὐτῆς μεθόδου. Ὁ συνδυασμὸς τῶν δύο βαρυ-
σημάντων λέξεων, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὴν ἐπιγραφὴν
τῆς βραχείας ταύτης διατριβῆς, σημαίνει ἰσχυρὰν ὥθησιν
κατὰ τὴν διεύθυνσιν ταύτην. Ὁ ἐγκέφαλος, τὸ θαυ-